

Anmälningar om kränkande behandling från Tyresö gymnasium

En sammanställande analys vt-22

2022-08-26

Pia Hasselrot

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av ärendet.....	4
2	Huvudsakliga slutsatser	4
3	Kränkningar och anmälningar	5
3.1	Anmälningar.....	5
4	Antal anmälningar	6
4.1	Anmälningar per årskurs	7
4.2	Anmälningar fördelat på kön.....	8
4.3	Typ av kränkning.....	9
5	Tyresö gymnasiums likabehandlingsarbete	9
5.1	Utmaningar i likabehandlingsarbetet.....	10
6	Barn- och utbildningsförvaltningens kommentarer	10
6.1	Fortsatt arbete.....	11
	Bilaga 1. Begrepp och definitioner	12
	Bilaga 2. Tillgänglighetsanpassning av diagram	13

1 Beskrivning av ärendet

I 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) föreskrivs att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla vidare till huvudmannen. Barn- och utbildningsförvaltningen har i uppdrag att två gånger per år sammanfatta och analysera inkomna anmälningar.¹ Den här rapporten avser perioden 1 januari till 31 juni 2022. Jämförelse görs över tid och vid större skillnad i data mellan terminerna redovisas detta.

Fram till vårterminen 2022 var anmälningarna manuella. Under våren 2022 har Tyresö gymnasium kombinerat manuella anmälningar med kommunens e-tjänst för anmälning av kränkande behandling.

Under åren 2020-2021 har verksamheten påverkats av coronapandemin som har inneburit perioder av fjärrundervisning och distansundervisning.

2 Huvudsakliga slutsatser

Vårterminen 2022 gjordes 13 anmälningar. Dessa anmälningar innehöll 15 (av vad som vid anmälningstillfället uppfattades som) kränkningar. Siffran ligger på ungefär samma nivå som antalet anmälningar vårterminen 2020. Gymnasieskolans fjärrundervisning under coronapandemin 2020-2021 gör det svårt att göra jämförelser med tidigare år, i och med att få anmälningar gjordes när eleverna arbetade på distans.

Alla anmälningar utom en gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Vanligaste platsen var korridoren följt av klassrummet. Könsfördelningen är jämn vad gäller anmälningar men flickor är överrepresenterade i och med att pojkar är i majoritet på skolan. Majoriteten av de inkomna anmälningarna handlar om verbala kränkningar, 73 procent. Av dem gällde sju flickor (64 procent) och fyra pojkar (36 procent). Antalet anmälningar om verbala kränkningar har minskat för pojkar men inte för flickor.

Tyresö gymnasium har infört den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling och under våren har de kombinerat manuella anmälningar med kommunens e-tjänst. För att underlätta arbetet med att anmäla kränkande behandling har e-tjänsten inkluderats i gymnasiets digitala händelserapport. Det innebär att skolans medarbetare har en väg in för anmälningar om kränkande behandling, disciplinära åtgärder enligt skollagen kapitel 5 samt arbetsmiljöproblematik.

¹ Sammanträde 2021-03-24 § 20, Dnr 2020/GVN 0067 44

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett gott arbete med trygghet och mot kränkande behandling och att det främjande arbetet har gett resultat.

3 Kränkningar och anmälningar

I 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) föreskrivs att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla vidare till huvudmannen. Så fort någon ur personalen får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling är denne skyldig att anmäla. Det gäller vid signaler om kränkande behandling genom personalens observationer eller genom information från vårdnadshavare och andra. Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden, utfrysning, hot eller slag och sparkar. Även elaka mejl eller kommentarer på internet eller via sms kan vara kränkande behandling.²

3.1 Anmälningar

Plikten att anmäla kränkande behandling inträffar så fort personalen får kännedom om att en elev upplevt sig vara kränkt. Ansvaret gäller även vid signaler om kränkningar genom personalens observationer eller genom information från vårdnadshavare och andra. Det krävs alltså inte att eleven uttalat att hen har upplevt sig kränkt för att personal ska agera. Verksamheten ska inte värdera hur allvarlig en händelse är innan anmälan görs till huvudmannen. En anmälan ska göras även vid misstanke om kränkning. Anmälan ska göras skyndsamt.

Anmälan görs oavsett vem som utsatt eleven för kränkning. Det kan gälla kränkningar mellan elever eller mellan vuxen och elev. Ansvaret omfattar även det som händer på nätet och fritiden om det har samband med verksamheten.

Anmälningsplikten tillämpas på motsvarande sätt om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.³ Huvudmannen har delegerat till rektor att genomföra en utredning samt i

² Skollag (2010:800) samt skolverket.se

³ 6 kap. 10 § skollagen (2010:800)

förekommande fall vidta åtgärder vid signaler om kränkande behandling. Vidtagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.⁴

4 Antal anmälningar

Statistiken över anmälda kränkningar omfattar alla händelser som Tyresö gymnasium anmält till huvudmannen. En anmälan är inte liktydig med en händelse i och med att Skollagen kräver att skolans personal ska anmäla vid alla fall som upplevs vara en kränkning. Efter anmälan ska situationen utredas och därefter ska åtgärder vidtas eller ärendet avslutas.

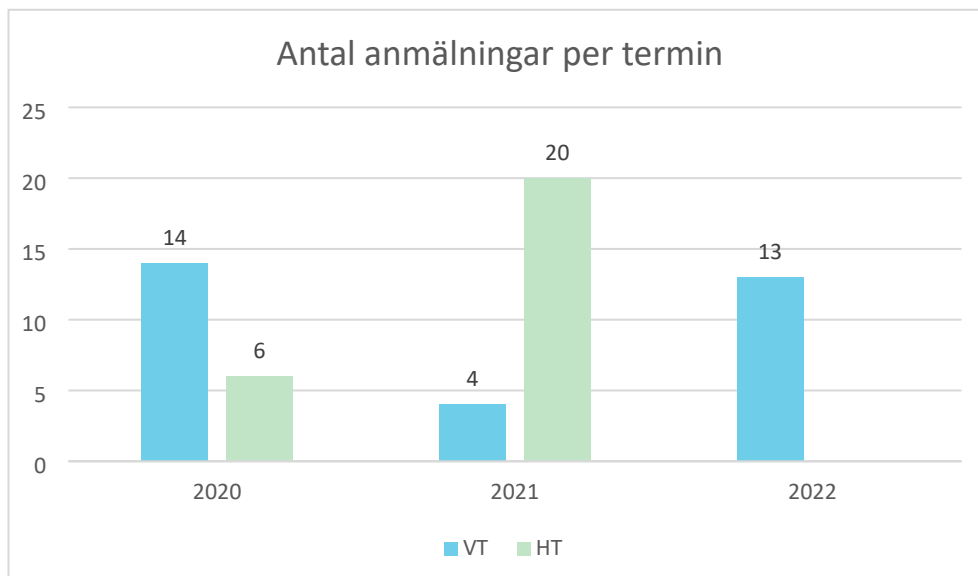
En anmälan kan också innehålla flera händelser för en elev. Det kan även handla om att flera elever kränkt en elev. En begrepps- och definitionslista finns i slutet av rapporten, se bilaga 1. Samtliga diagram och tabeller är tillgänglighetsanpassade, se bilaga 2.

Fram till vårterminen 2022 var anmälningarna manuella. Under våren 2022 har Tyresö gymnasium kombinerat manuella anmälningar med kommunens e-tjänst för anmälan av kränkande behandling. Alla anmälningar har lett till åtgärder. Alla ärenden har avslutats vid rapportens sammanställande.

Vårterminen 2022 gjordes 13 anmälningar. Dessa anmälningar innehöll 15 (av vad som vid anmälningstillfället uppfattades som) kränkningar, det vill säga vid två tillfällen innehöll anmälan både verbal och fysisk kränkning. Siffran ligger på ungefär samma nivå som antalet anmälningar vårterminen 2020.

Höstterminen 2020 och vårterminen 2021 hade Tyresö gymnasium distans och fjärrundervisning vilket påverkade antalet anmälningar om kränkande behandling.

⁴ Tyresö kommun (2019). Barn- och utbildningsnämndens delegationsordning. Dnr 2018/BUN 0113

Figur 1 Diagrammet visar inkomna anmälningar per termin.

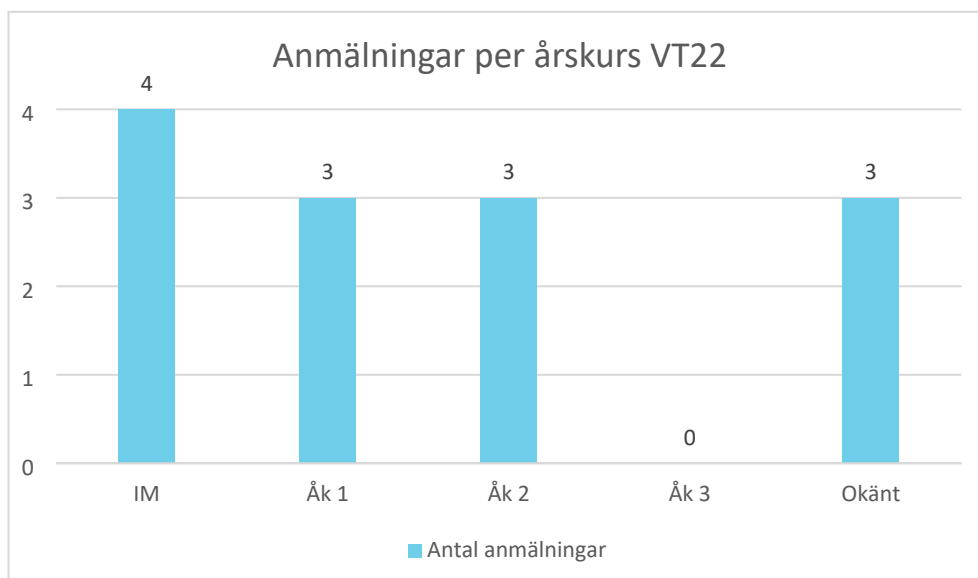
Flest anmälningar, sju stycken, skedde under februari månad. Att antalet anmälningar är flest tidigt på terminen stämmer överens med statistik från tidigare år.

En anmälan kan omfatta flera platser och flera tidpunkter, till exempel kan den kränkande behandlingen ske både på skolan och på internet.

Alla anmälningar utom en gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Vanligaste platsen var korridoren (62 procent) följt av klassrum (23 procent).

4.1 Anmälningar per årskurs

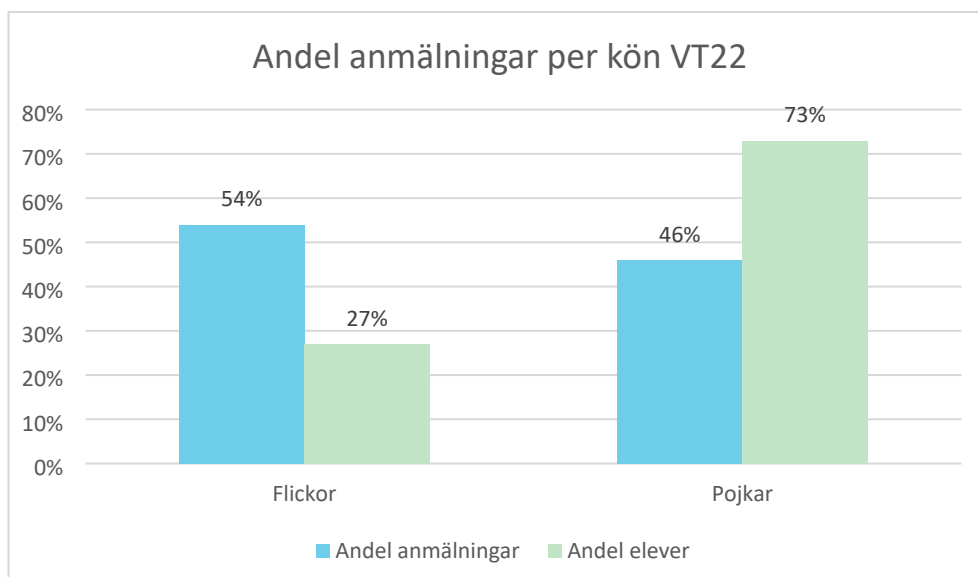
Antal anmälningar är ungefär samma för elever på introduktionsprogrammet (IM) samt årskurs 1 och 2. Tre anmälningar saknar information om årskurs. Tidigare år har flest anmälningar gällt elever i åk 1 samt IM. Att flest anmälningar sker i de årskurser där eleverna introduceras till en ny klass och en ny miljö är ett mönster som finns i de flesta gymnasieskolor. Andelen anmälningar för åk 2 kan bero på att dessa elever har haft fjärrundervisning under coronapandemin, vilket innebär att de haft en kortare tid tillsammans på plats i skolan än vad som är vanligt för årskursen.

Figur 2 Diagram visar anmälningar per årskurs för VT22.

4.2 Anmälningar fördelat på kön

Könsfördelningen är jämn vad gäller anmälningar, med sju anmälningar som gäller flickor och sex som gäller pojkar. Flickor är dock överrepresenterade i och med att könsfördelningen på Tyresö gymnasium är 73 procent pojkar och 27 procent flickor.⁵

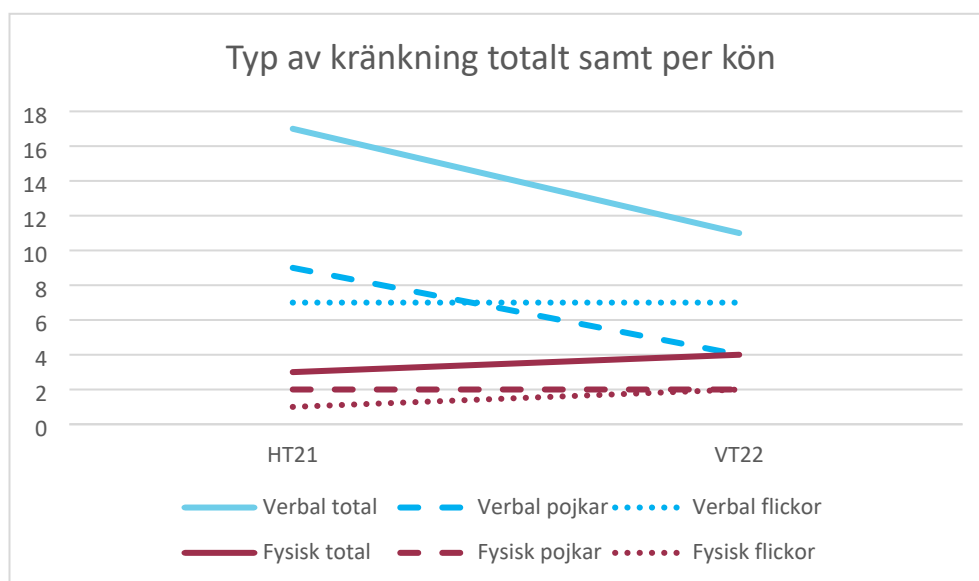
Figur 3 Andel anmälningar jämfört med andel elever fördelat på kön

⁵ Av 391 elever på Tyresö gymnasium var 104 flickor och 287 pojkar.

4.3 Typ av kränkning

Tyresö gymnasium anger om en kränkning är verbal eller fysisk. Kränkning via internet har till exempel registrerats som en verbal kränkning. I e-tjänsten ingår psykisk kränkning och nätkränkning som alternativ vid anmälan.

Majoriteten av de inkomna anmälningarna handlar om verbala kränkningar, 73 procent. Av dem gällde sju flickor (64 procent) och fyra pojkar (36 procent). Antalet anmälningar om verbala kränkningar har minskat för pojkar men inte för flickor.

Figur 4 Typ av kränkning totalt samt fördelat på kön.

5 Tyresö gymnasiums likabehandlingsarbete

Tyresö gymnasium arbetar förebyggande, främjande och åtgärdande mot kränkande behandling. Skolan arbetar systematiskt enligt likabehandlingsplanen. Skolchefen har dialog med rektor och följer upp kränkande behandling per månad. Inkomna anmälningar om kränkande behandling är ett underlag i skolans arbete med att identifiera risker. Som exempel kan nämnas att i och med att de flesta kränkningar vanligtvis sker i årskurs 1 och introduktionsprogrammet lägger skolan stort arbete på att få nya elever att ta till sig skolans ordningsregler, bland annat genom att se till att eleverna involveras i arbetet.

Skolan arbetar även med att blanda klasser och lärare på studiedagar för att elever ska känna sig trygga i hela skolan och med alla lärare. Detta arbete ger gott resultat med att skapa vi-känsla och en ökad känsla av trygghet. Under våren 2022 genomfördes ”Red day” med tema vänskap och relationer. Till hösten planeras ”Blue day” i samband med FN-dagen med tema konflikter och konflikthantering.

Tyresö gymnasium har infört den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling och under våren har de kombinerat manuella anmälningar med kommunens e-tjänst. För att underlätta arbetet med att anmäla kränkande behandling har e-tjänsten inkluderats i gymnasiets digitala händelserapport. Det innebär att skolans medarbetare har en väg in för anmälningar om kränkande behandling, disciplinära åtgärder enligt skollagen kapitel 5 samt arbetsmiljöproblematik.

Tyresö gymnasium har en trygghetsgrupp som har veckovisa möten. Trygghetsgruppen analyserar inkomna kränkingsanmälningar och utreder de anmälningar som behöver åtgärdas. Det finns kommungemensamma mallar och riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling, samt för det förebyggande och främjande arbetet. Under våren har elever bjudits in till trygghetsgruppens möten för att delta i skolans likabehandlingsarbete. Skolan stöttar även en elevgrupp som har startat en HBTQIA-grupp på skolan

Tyresö gymnasium anser att likabehandlingsarbetet fortlöper bra. Det kommungemensamma arbetet och materialet ger stöd och systematik kring likabehandling. E-tjänsten kommer att öka kvaliteten på den statistik som skolan kan ta ut vilket kommer att underlätta arbetet. Tyresö gymnasium arbetar i alla led aktivt förebyggande och främjande för trygghet i skolan.

5.1 Utmaningar i likabehandlingsarbetet

Tyresö gymnasium har många program och det är svårt att hitta tider för att samla alla programlag för det gemensamma likabehandlingsarbetet samt det främjande och förebyggande arbetet.

Ledningen för Tyresö gymnasium är medvetna om att flickor är överrepresenterade i statistiken. De ser att de behöver göra ytterligare insatser för att säkerställa att de inte utsätts för kränkande behandling.

6 Barn- och utbildningsförvaltningens kommentarer

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett gott arbete med trygghet och mot kränkande behandling. Avstämningen med skolan gällande kränkingsanmälningarna och likabehandlingsarbetet görs kontinuerligt. Skolan arbetar med att anmäla när en elev blivit utsatt för kränkande behandling och har ett strukturerat arbetssätt för analys och åtgärder av anmälningarna. Den viktigaste insatsen är det förebyggande arbetet som minskar risken för att kränkningar ske, till exempel skolans elevassistenter som jobbar elevnära och snabbt fångar upp händelser som riskerar att bli konflikter.

Förvaltningen ser även att det främjande arbetet har gett resultat.

6.1 Fortsatt arbete

Tyresö gymnasium behöver fortsätta det förebyggande och främjande arbetet med trygghetsskapande åtgärder, som programöverbyggande åtgärder för att stärka tryggheten och vi-känslan inom skolan.

Skolledningen behöver säkerställa att införandet av kränkingsanmälningar via e-tjänsten går smidigt och att arbetet även i fortsättningen är en naturlig och levande del av Tyresö gymnasiums verksamhet.

Bilaga 1. Begrepp och definitioner

Typ av kränkning:

- Fysisk kränkning är till exempel slag, sparkar, knuffar.
- Psykisk kränkning är till exempel utfrysning, blickar.
- Verbal/skriftlig kränkning är till exempel nedsättande kommentarer.
- Nätkränkning är till exempel kränkningar på internet, sociala medier, sms, e-post.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. (6 kap. 3 § skollagen).

Diskriminering och trakasserier är ett uppträdande som missgynnar eller kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan lärare diskriminera elever, men inte tvärtom. När det inte finns någon maktobalans mellan de som är inblandade klassas handlingen istället som trakasserier. (1 kap. 4 § diskrimineringslagen).

Mobbning är när en elev blir utsatt för kränkande behandling eller trakasserier vid upprepade tillfällen. Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. (Skolverkets webbplats, 2020-01-24).

Likabehandling innebär att alla elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Arbetet för likabehandling är en del av skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Bilaga 2. Tillgänglighetsanpassning av diagram

Figur 1. Antal anmälningar för helår samt per termin

	Helår	VT	HT
2020	20	14	6
2021	24	4	20
2022		13	

Figur 2. Antal anmälningar per årskurs VT22.

	Antal anmälningar
IM	4
Åk 1	3
Åk 2	3
Åk 3	0
Okänt	3

Figur 3. Antal anmälningar totalt samt fördelat på kön

	Andel anmälningar	Andel elever
Flickor	54 %	27 %
Pojkar	46 %	73 %

Figur 4. Typ av kränkning totalt samt fördelat på kön.

	Verbal total	Verbal pojkar	Verbal flickor	Fysisk total	Fysisk pojkar	Fysisk flickor
HT21	17	9	7	3	2	1
VT22	11	4	7	4	2	2